

Mandat – gruppa for bedre informasjon og koordinerte tjenester på tvers av sektorer til barn og unge med nedsatt funksjonsevne / funksjonshemming og deres familier

Bakgrunn for mandatet:

En god og trygg oppvekst for utsatte barn og unge oppnås gjennom en bred tilnærming og et bredt samvirke av ulike innsatser. Tiltak mot frafall er en av flere innsatser mot dette målet. Dette mandatet er laget som en oppfølging av 0- 24 samarbeidet¹

Sektorinndeling i stat og kommune fører til at tjenester til barn og unge ikke er koordinerte og at informasjonsflyten ikke fungerer. Konsekvensen er at tjenester til barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier ikke blir likeverdige. Dette kan ha negativ effekt på gjennomføring av videregående skole. NOVA rapporten «Langt igjen?» (12/ 13) viser at mens 36 % i undersøkingspopulasjonen av funksjonshemmede var yrkesaktive i 2010, var tilsvarende for befolkningen for øvrig 87 %. Lavt utdanningsnivå er den viktigste forklaringsfaktoren. Hele 64 % av personene med funksjonsnedsettelse hadde kun grunnskole som høyeste utdanning mot 17 % i befolkningen for øvrig.

Det er derfor behov for å gjøre en innsats som kan bidra til at flere personer med nedsatt funksjonsevne fullfører videregående skole og tilslutt kommer i arbeid. God informasjon, koordinering og samordning mellom tjenestene er i denne sammenhengen viktige tiltak. I beslutningssak i styringsgruppemøte 20. april 2017 ble det derfor vedtatt at:

- Det nedsettes en egen arbeidsgruppe i 0-24 samarbeidet som vurderer hvordan bedre sektorsamarbeid både sentralt og lokalt kan sikre bedre informasjon og koordinering av tjenester til familier med funksjonshemmede barn. Gruppen legger fram et forslag til mandat for styringsgruppen i møtet 14. september. Bufdir leder gruppen.

Gruppa for bedre informasjon og koordinerte tjenester til familier med funksjonshemmede barn (nå omdøpt til; gruppa for bedre informasjon og koordinerte tjenester på tvers av sektorer til barn og unge med nedsatt funksjonsevne/ funksjonshemming og deres familier) ble nedsatt våren 2017 og består av Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet, Integrasjons- og mangfoldighetsdirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Husbanken.

Dette mandatet er utarbeidet av direktoratene i fellesskap og med bakgrunn i beslutningssak av 20. april 2017. Mandatet er gruppas første utkast til mandat i arbeidsgruppas første fase av arbeidet.

Mandat

Mandatet til arbeidsgruppa er:

- Å enes om et begrepsapparat som gruppa kan legge til grunn for sitt arbeid slik at de ulike sektormyndighetene bruker de samme begrepene om den samme gruppa.
- Å få en oversikt over norsk forskning, tilsyn og utredninger (NOU) i Norge fra 2010- 2017 på informasjon, overganger, samordning og koordinering av tjenester fra barnehage og fram til overgangen til arbeid for barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier (0-24 år). Det gjelder også kunnskap om barn og unge med nedsatt funksjonsevne med innvandrerbakgrunn og deres familier. Målet er å identifisere særskilte utfordringer og kunnskapshull. En slik oversikt kan f.eks. ta utgangspunkt i NOVA rapporten « Tjenestetilbudet til familier som har barn med funksjonsnedsettelse» og suppleres med annen dokumentasjon om funksjonshemmede når det gjelder overganger, koordinering og samordning av tjenester i ungdomsfasen og i tidlig voksen alder.
- Å gjøre rede for de viktigste tiltakene som er iverksatt og planlagt fra direktoratene når det gjelder informasjon, samordning og koordinering mellom sektorene for barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier. Hvis det finnes effektstudier av ulike tiltak, skal disse også gjøres rede for. Hvert direktorat i arbeidsgruppa tar ansvar for å skaffe oversikt over tverrdirektorale tiltak innenfor eget direktorat..

¹ I oppdragsbrev 6-14 «Samarbeid for økt gjennomføring av videregående skole» fra Kunnskapsdepartementet og tilsvarende oppdragsbrev til de andre departementene, bes relevante direktorater om å etablere et forpliktende samarbeid om utsatte barn og unge under 24 år med formål om at flere skal lykkes i skolen og fullføre videregående opplæring som grunnlag for en varig tilknytning til arbeidslivet.

- Å foreslå konkrete tiltak som er tverrsektorielle og som skal sikre informasjon og bidra til koordinerte tjenester og tjenesteforløp til barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier. Tiltakene skal gjelde for perioden barnehagealder – tom. overgangen til arbeid. Tiltakene skal ha god brukereffekt og nytteverdi for både personen det gjelder, familien og kommunen. Tiltaksforslagene skal bygge på kunnskapsoppsummeringen og sees i sammenheng med eksisterende og planlagte tiltak i direktoratene. Overganger, tidlig innsats og inkludering skal ha særskilt oppmerksomhet i de tiltakene som foreslås. Tiltakene skal være systemrettede og skal bedre informasjonsflyten, samordning og koordinering av tjenester mellom ulike sektorer både lokalt, sentralt og på tvers av forvaltningsnivåer. Det er i denne sammenhengen også viktig å tenke digitale løsninger.

Arbeidsgruppa skal ha kontakt med og samordne sitt arbeid med de andre arbeidsgruppene som er relevante for dette arbeidet som f.eks. språkgruppa og gruppa for læreplaner. Det samlede resultatet av arbeidet skal sammenstilles i en sluttrapport.

Arbeidsmetodikk

Relevante kompetansemiljøer, organisasjoner, tjenesteutøvere og brukere skal involveres i det pågående arbeidet primært gjennom en referansegruppe. Brukerperspektivet skal legges til grunn for arbeidet. For å sikre brukerperspektivet kan det være aktuelt å benytte prosjekter om tjenstedesign.

Effekt mål

Målet er å foreslå tiltak som skal bidra til at barn og unge med funksjonshemming/ nedsatt funksjonsevne skal klare å fullføre videregående skole slik at de kan studere videre, delta i arbeidslivet, etablere seg i bolig og delta i samfunnet for øvrig. Personer med nedsatt funksjonsevne skal få oppfylt sine rettigheter slik at de kan være fullverdige deltakere i samfunnet på lik linje med andre. Det vises i den anledning til relevante mål om skole og utdanning i FN's bærekraftsmål, CRPD og i Barnekonvensjonen²

Målgruppe:

Med funksjonshemming siktes det her til resultatet av samspillet mellom en persons funksjonsnedsettelse og samfunnets strukturer (relasjonell forståelse). Dette er forståelsen som også legges til grunn i stortingsmelding nr. 40 (2002- 2003). Nedbygging av funksjonshemmede barrierer NOU 2002:22. Fra bruker til borger og NOU 2017/17 – På lik linje. Med barn og unge med funksjonshemming menes i denne sammenhengen alle barn og unge med funksjonshemming som har behov for langvarige og sammensatte tjenester. Både medfødte og ervervede fysiske og psykiske funksjonshemminger inngår så lenge personen har behov for langvarige og sammensatte tjenester. Barn og unge med funksjonshemming og innvandrerbakgrunn inngår også i denne målgruppen. Disse personene vil ofte oppleve flere barrierer dvs. at de i tillegg til å være funksjonshemmet, også kan oppleve barrierer på grunn av manglende tilrettelegging språklig og kulturelt. Slike barrierer kan bidra til dårligere tilgang på tjenester.

Rammer

0-24 samarbeidet har en foreløpig ramme for sitt arbeid fram til 2020. Arbeidsgruppen startet opp sitt arbeid 13. juni 2017 og tar sikte på å levere en omforent begrepsforståelse og oversikt over eksisterende tiltak innen januar 2018. Arbeidet med kunnskapsgrunnlaget tar utgangspunkt i NOVA – rapporten «Tjenestetilbudet til familier med funksjonshemmede barn». Oppdraget gis til NOVA gjennom utvidet egenregi. Kunnskapsoversikten leveres innen utgangen av mars 2018. Gruppen vurderer om det er mulig å iverksette tiltak parallelt med arbeidet med kunnskapsgrunnlaget. Rapporten i sin helhet leveres innen desember 2018.

Arbeidsgruppen skal rapportere underveis til styringsgruppen.

² Det vises spesielt til CRPD artikkel 24 og FN's bærekraftsmål nr. 4. som skal sikre elever med nedsatt funksjonsevne lik rett til utdanning som andre. Det vises også til CRPD artikkel 19 som skal sikre personer med nedsatt funksjonsevne retten rett til et selvstendig liv både når det gjelder bolig og generell deltakelse i samfunnet. CRPD artikkel 7, 23 og 26 er også relevant for mandatet. Rettighetene til barn med nedsatt funksjonsevne er også regulert i Barnekonvensjonen..